

COVID-19: RECOMANACIONS ORGANITZATIVES PER ALS ENS LOCALS

Us fem a mans aquest document per si us pot ajudar en l'organització del vostre Ajuntament i en el compliment de les disposicions que s'han anat dictant, tant per part del Govern de l'Estat com del Govern de la Generalitat.

RECOMANACIONS:

1. SOBRE L'ASSISTÈNCIA PRESENCIAL AL LLOC DE TREBALL

Per evitar la propagació del Covid-19 els centres de treball han d'adoptar un seguit de mesures de prevenció i contenció que van des de la higiene personal fins al treball a distància. Si bé existeix una recomanació general perquè tothom qui pugui romangui al seu domicili, no s'ha establert la suspensió de les activitats de l'administració pública, més enllà d'uns serveis concrets que comporten riscos especials (escoles i altres centres educatius, centres esportius, biblioteques, etc). Tanmateix és rellevant que, d'acord amb la Disposició Addicional Tercera del Reial Decret pel qual s'estableix l'estat d'alarma, se suspenen i interrompen els terminis per a la tramitació dels procediments administratius. Per tant els serveis municipals no expressament tancats es mantenen en actiu però durant aquest període els procediments administratius resten en suspens. Això implica que, per exemple, el registre municipal es mantingui obert però en canvi la presentació d'una sol·licitud determinada per part d'un ciutadà no iniciarà el còmput del termini corresponent fins que no s'aixequi la suspensió. Aquest fet comporta un alliberament important de la càrrega de treball per a l'ens local que ha de permetre una reorganització dirigida a minimitzar els riscos vinculats amb el Covid19.

En tot cas cal tenir present que, tant el registre com els altres serveis municipals que comporten un contacte amb la ciutadania han d'adoptar les mesures necessàries per evitar el contagi, com ara limitar l'aglomeració de les persones i mantenir una distància de seguretat.

D'altra banda, si bé les obligacions de caràcter administratiu es veuen reduïdes, l'ajuntament ha d'activar els mitjans per a l'exercici de les funcions que resulten del

Pla d'Actuació del PROCICAT en l'àmbit municipal i que poden requerir la presència de personal municipal:

- Estructura organitzativa i procediments per a la intervenció en aquest tipus d'emergències, en coordinació amb els grups d'actuació previstos en el Pla. En aquest sentit caldrà reforçar, sobretot, els serveis socials d'atenció a col·lectius que presentin al mateix temps factors fisiològics que els configurin com a població especialment vulnerable des del punt de vista sanitari i que a més, es trobin en una situació que els faci encara més vulnerable (gent gran que visqui sola, persones en risc d'exclusió social...).
- Procediments d'informació i alerta a la població en coordinació amb els previstos en el Pla, parant particular atenció als elements especialment vulnerables.
- Instal·lacions que poden veure afectada la seva activitat. El municipi ha de vetllar per tal que aquestes instal·lacions disposin d'un pla d'autoprotecció (PAU) que contempli aquests supòsits i les actuacions internes que caldria fer.
- Mitjans i recursos específics per a la posada en pràctica de les actuacions previstes.

En definitiva:

- Només s'ha establert el tancament d'una part dels serveis que presta el municipi.
- En la mesura que no s'afecti al servei que es presta als ciutadans, es pot activar el teletreball.
- La suspensió i interrupció de terminis dels procediments administratius pot comportar una disminució de la càrrega de treball que hauria de facilitar l'adopció de mesures per reduir el risc de propagació del virus.
- Alhora, cal tenir present la normativa de salut sobre la distància entre les persones i també sobre la no aglomeració, reunions, etc., que també són d'aplicació. Per tant, si un servei no garanteix aquestes mesures, s'haurà de fer amb teletreball si és possible, o modificar les condicions del lloc de treball per a complir les indicacions de salut.

2. SOBRE L'ORGANITZACIÓ DELS SERVEIS MUNICIPALS MENTRE DURI LA CRISI.

- Cada Ajuntament, en virtut de l'autonomia local, ha de preveure com s'autoorganitza per donar compliment al RD de l'Estat i les resolucions dels diferents departaments de la Generalitat, tenint present que s'han de seguir prestant tots aquells serveis que són competència dels Ajuntaments i que no es vegin afectats per les esmentades resolucions.
- Cal comunicar i concertar totes les mesures que es prenguin amb els representants del personal, laboral i funcionari, en aquells Ajuntaments en què existeixi aquesta representació.
- Cal tenir una comunicació contínua i àgil amb tots els treballadors, especialment si canvia qualsevol circumstància del seu lloc de treball o si s'incrementen les mesures preventives o d'higiene que puguin afectar a la seva salut.
- Molt especialment, s'haurà de garantir tots els serveis a les persones amb situació de vulnerabilitat, tant abans de començar l'episodi com les que es vegin afectades per els efectes del virus, sigui directament o indirecta.
- Recomanem també que s'organitzi, dintre dels plans de protecció civil de cada municipi, un cos de voluntariat per atendre les diferents situacions que es vagin produint, seguint les recomanacions del document que enllacem i sempre des de la direcció de l'alcaldia.

https://www.acm.cat/sites/default/files/manual_uploads/acm/protocol_i_recomanacions_voluntariat_v1_14.03.20.pdf

3. SOBRE LES MESURES PREVENTIVES ALS CENTRES DE TREBALL I PER ALS TREBALLADORS

- Us enllacem un document amb les principals recomanacions que han concertat el departament de Treball de la Generalitat i els principals sindicats i organitzacions empresarials del sector privat, per si són d'utilitat per al vostre Ajuntament:

https://www.acm.cat/sites/default/files/manual_uploads/acm/recomanacions_empreses_persones_treballadores_actuacions_coronavirus.pdf

- A partir d'aquell document us reproduïm les mesures que poden ser de més interès per als ens locals:

Mesures ambientals

- ✓ Netegeu sovint les superfícies amb els productes habituals. Elimineu, en la mesura que sigui possible, els objectes que siguin difícils de netejar.
 - ✓ Cal facilitar mitjans pel rentat freqüent de mans amb aigua i sabó.
 - ✓ Proporcioneu, a totes les ubicacions del centre de treball, els subministraments suficients i assequibles per la higiene personal (per exemple, productes per a la higiene de les mans, tovallolletes o mocadors de paper d'un sol ús per eixugar-se les mans i recipients per llençar-los amb tapa i pedal quan sigui possible).
 - ✓ Es recomana disposar d'un nombre suficient de dispensadors amb solucions hidroalcohòliques atenent les característiques dels espais i de la seva ocupació i garantir-ne el reompliment.
 - ✓ Es recomana la ventilació adequada dels espais i dels llocs de treball, si és possible, de manera natural (obrint les finestres). I sempre d'acord amb la normativa establerta:
- Reial decret 486/1997, de 14 d'abril, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut als llocs de treball.
 - Reial decret 1027/2007, de 20 de juliol, pel que s'aprova el Reglament d'instal·lacions tèrmiques als edificis (RITE)

Mesures organitzatives generals

- Promoveu mesures per a la higiene respiratòria i la tos, així com el rentat freqüent de les mans. Entre altres, tapar-se la boca i el nas amb mocadors d'un sol ús o amb la cara interna del colze en el moment de tossir o esternudar i rentar-se les mans de seguida.
- Informeu-ne a les persones treballadores i establiu mecanismes de comunicació permanent:

- Baseu les vostres actuacions en informació contrastada.
 - Desenvolpeu i distribuïu material informatiu, així com les estratègies de resposta i protecció personal.
 - Assegureu-vos que les comunicacions arriben de forma entenedora a totes les persones treballadores.
 - Desenvolpeu els mitjans per a la comunicació (per exemple, línies d'accés directe, webs especialitzats, sistemes de missatgeria instantània o canals de distribució) de les accions que cal dur a terme entre les persones treballadores i la cadena de relacions i subministraments de l'ajuntament.
 - Establiu la coordinació comunicativa necessària amb les empreses externes contractades i afectades per activitats relacionades amb les vostres actuacions (per exemple, la neteja, el manteniment, etc.).
-
- Valoreu l'ajornament de viatges de treball tot seguint les recomanacions indicades per les autoritats sanitàries que trobareu a:
<http://canalsalut.gencat.cat/web/.content/A-Z/C/coronavirus-2019-ncov/material-divulgatiu/comunicat-exteriors-recomanacions-transit-internacional-persones.pdf>
 - Es recomana vehicular mesures de flexibilitat per al personal, com ara el teletreball, en els casos en què sigui possible, o pactes específics segons la casuística de l'ens local, acordats amb la representació unitària o sindical de les persones treballadores.
 - També es pot optar per sistemes que permetin la conciliació laboral i la pròpia organització del treball per establir-lo en grups reduïts: compensació horària, vacances, flexibilitat de la jornada del treball o sistema de torns reduïts.
 - En cas de ser necessàries mesures organitzatives de prevenció de contagi tingueu en compte la prevenció de l'estigma i la confidencialitat.
 - Cal recordar la necessària confidencialitat de les dades mèdiques i diagnòstiques, la confirmació mitjançant un informe mèdic d'un cas de coronavirus negatiu no permet en cap cas fer públiques altres dades mèdiques.
 - En qualsevol cas, els ens locals hauran de donar per escrit a totes les persones treballadores aquelles instruccions relatives a les mesures individuals o col·lectives que s'adoptin.

Mesures individuals

- Els treballadors i treballadores que presentin símptomes compatibles (febre, dificultat en respirar o tos, o aquells que determinin les autoritats sanitàries) amb la infecció pel coronavirus SARS-CoV-2 han de trucar al 061 i seguir les indicacions de l'autoritat sanitària.
- Cal tapar-se la boca i el nas amb mocadors d'un sol ús o amb la cara interna del colze en el moment de tossir o esternudar i rentar-se les mans de seguida.
- És essencial reforçar les mesures habituals d'higiene, rentar-se freqüentment les mans amb sabó o bé desinfectar-les amb solucions hidroalcohòliques, especialment després del contacte directe amb persones.
- Es recomana evitar el contacte estret i mantenir distànciació social amb persones que mostrin signes d'afecció respiratòria, com ara tos o esternuts.
- Us de mascaretes:
 - ✓ Només es recomana l'ús de mascareta de protecció individual, o equip individual auto filtrant, en aquells casos que per sector d'activitat o per exposició directa s'hagi prescrit.
 - ✓ Només es recomana portar mascareta quirúrgica, és a dir, aquelles que eviten el contagi sobre l'entorn, a les persones malaltes o sospitoses de ser-ho.
 - ✓ No es recomana l'ús de mascareta a la resta de persones treballadores que no el tinguin prescrit.

Mesures organitzatives

- **Recomanació genèrica d'ús de les Tecnologies de la Informació i Comunicació (TIC)**

Es recomana preferentment, quan la situació preventiva així ho requereixi, prioritzar l'ús intensiu de les TIC als ens locals com a alternativa per la realització del treball, a les reunions presencials, desplaçaments i viatges. Les TIC propicien l'adaptació organitzativa substitueixen la ubicació física al centre de treball minimitzant el risc, per mitjà del treball remot utilitzant les eines bàsiques associades al lloc de treball com són el correu electrònic, el telèfon o la connexió remota a la pròpia estació de treball.

- **Teletreball o e-treball, i treball a distància (flexibilitat locativa)**

D'acord amb l'apartat genèric anterior, es recomana, i preferentment quan la situació preventiva ho requereixi, vehicular mesures de flexibilitat, com ara el teletreball o e-treball, en els casos en què sigui possible i ho permeti l'activitat o sector, així com el treball a distància.

Si el teletreball o e-treball no està regulat al conveni/ acord de condicions d'aplicació, l'ens locals i la representació legal del personal o individualment, cas que no hi hagi representació legal o sindical, es recomana pactar o negociar la seva viabilitat amb caràcter temporal, així com la forma de prestació d'aquest treball i el proveïment dels mitjans necessaris per a portar-lo a terme. En qualsevol cas, la corporació local vetllarà per l'acompliment de les previsions de la Llei, especialment en matèria de riscos psicosocials i ergonomia.

Així mateix, en el marc del Text Refós de l'Estatut de l'Empleat Públic, de l'Estatut dels Treballadors i de la restant normativa d'aplicació als empleats dels ens locals, també es pot optar per sistemes que permetin la conciliació laboral i la pròpia organització del treball: compensació horària, vacances, flexibilitat de la jornada del treball o sistema de torns reduïts, entre altres mesures que permetin ajustar-se a la capacitat d'autoorganització dels ens locals i tenint en compte l'acord amb la representació dels treballadors.

D'altra banda, les mesures esmentades son aplicables, en tot allò que sigui pertinent, als càrrecs electes de les corporacions locals, en especial a aquells que hi tenen una dedicació o bé hi exerceixen funcions de govern.

4. SOBRE LES REUNIONS DELS PLE DE LA CORPORACIÓ LOCAL.

Us reproduïm les consideracions que sobre aquest particular ens ha fet arribar la Direcció General d'Administració Local de la Generalitat de Catalunya:

- **Es poden celebrar els plens municipals sense públic?**

En relació les sessions dels plens, d'acord amb el que disposa la normativa de règim local les sessions plenàries han de ser públiques tret dels supòsits expressament establerts en l'article 156 del Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, de la qual cosa es desprèn que no han d'existir impediments per al lliure accés dels ciutadans a les sessions plenàries. No obstant això, es poden presentar circumstàncies que justifiquin la imposició de restriccions en l'esmentat dret de lliure accés, per raons de seguretat, que han de ser degudament acreditades.

Qualsevol restricció que sigui necessari imposar en el dret de la ciutadania a accedir lliurement a les sessions plenàries ha d'estar degudament motivada i justificada, ser objecte de la necessària publicitat i amb una antelació suficient per al coneixement pels possibles interessats, respectar els principis de congruència amb les raons que la justifiquen i aplicar-se pel temps estrictament indispensable. En aquest sentit, l'activació pel Govern del Pla d'Actuació del PROCICAT per emergències associades a malalties transmissibles emergents amb potencial alt risc opera com a justificació a l'hora de restringir aquest dret.

- **I si és així es poden celebrar de forma telemàtica?**

La Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic estableix la regulació dels òrgans col·legiats de les diferents administracions públiques i disposa que els òrgans col·legiats es poden constituir, convocar, celebrar les seves sessions, adoptar acords i remetre actes tant de manera presencial com a distància, generalitzant l'ús dels mitjans electrònics per part d'aquests òrgans. En principi ho hauria de preveure el ROM.

En cas que el ROM no ho contempli, malgrat la disposició addicional 21a de la Llei 40/2015 preveu que les disposicions relatives als òrgans col·legiats no seran d'aplicació als òrgans col·legiats de govern de les entitats locals, entre els quals es trobaria el Ple, i que la realització de les sessions telemàtiques no es troba expressament prevista per la normativa de règim local aplicable, no s'aprecia impediment ateses les circumstàncies actuals(activació pel Govern del Pla d'Actuació del PROCICAT) perquè es pugui utilitzar la via telemàtica en els termes definits per l'article 18 de la LRJSP.

5. SOBRE EL COMPLIMENT DE LA LIMITACIÓ DE LA LLIBERTAT DE CIRCULACIÓ DE LES PERSONES

- Un dels aspectes que pot generar més problemes interpretatius del RD, és la determinació que mentre duri l'aplicació del RD les persones només podran fer ús de la via pública en els supòsits que es determinen.
- Als municipis que disposen de policia local i als que disposen de vigilants, vetllar pel compliment d'aquesta prescripció passa a ser un dels seus deures dintre de les seves competències d'ordre públic. Per tant, seguint la literalitat del RD, qualsevol persona que es trobi a la via pública i no sigui pels motius taxats, haurà de ser

informada de la prohibició i cominada a tornar al seu domicili. En cas d'incompliment, es pot arribar a la sanció administrativa.

- D'especial rellevància és la lletra h de l'article 7 del RD quan disposa que les activitats permeses s'hauran de fer individualment, excepte quan s'acompanyi persones discapacitades o causa justificada.

Per a obtenir informació actualitzada sobre la resposta al Covid-19 des del món local us recomanem que consulteu l'apartat específic del web de l'ACM:

<https://www.acm.cat/informacio-oficial-covid-19>